Европейски парламент
2024 – 2029

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ

P10_TA(2026)0034

Европейската централна банка – годишен доклад за 2025 г.

Резолюция на Европейския парламент от 10 февруари 2026 г. относно Европейската централна банка – годишен доклад за 2025 г. (2025/2182(INI))

Европейският парламент,

– като взе предвид обратната връзка от страна на Европейската централна банка (ЕЦБ) от 28 април 2025 г. относно приноса, предоставен от Парламента в рамките на неговата резолюция относно годишния доклад на ЕЦБ за 2023 г.,

– като взе предвид устава на Европейската система на централните банки (ЕСЦБ) и на ЕЦБ, и по-специално членове 2, 15 и 21 от него,

– като взе предвид член 119, член 123, параграф 1, член 125, член 127, параграфи 1 и 2, член 130, член 282, параграф 2 и член 284, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС),

– като взе предвид членове 3 и 13 от Договора за Европейския съюз (ДЕС),

– като взе предвид диалозите по въпросите на паричната политика, проведени с председателя на ЕЦБ Кристин Лагард на 20 март 2025 г., 23 юни 2025 г. и 6 октомври 2025 г.,

– като взе предвид оценката от 2025 г. на стратегията на ЕЦБ в областта на паричната политика,

– като взе предвид доклада на ЕЦБ от 2025 г. относно международната роля на еврото,

– като взе предвид плана на ЕЦБ за климата и природата за 2024 — 2025 г.,

– като взе предвид прогнозата на Евростат от 20 август 2025 г. за инфлацията и експресните оценки на Евростат от 1 октомври 2025 г.,

– като взе предвид брифинга на Отдела за надзор на икономическото управление и на ИПС от октомври 2025 г., озаглавен „Turning point or continuity? The ECB’s 2025 strategy review“ (Повратна точка или последователност? Преглед на стратегията на ЕЦБ за 2025 г.), публикуван от Генералната дирекция по икономика, трансформация и промишленост на Парламента[1],

– като взе предвид анализа на Отдела за надзор на икономическото управление и на ИПС от юни 2025 г., озаглавен „The silent hand of central banking: collateral framework“ („Невидимата ръка“ на централното банкиране: рамката за обезпеченията), публикуван от Генералната дирекция по икономика, трансформация и промишленост[2] на Парламента,

– като взе предвид член 55 от своя Правилник за дейността,

– като взе предвид доклада на комисията по икономически и парични въпроси (A10-0002/2026),

А. като има предвид, че според Евростат през октомври 2025 г. годишната инфлация в ЕС е била 2,5%, а инфлацията в еврозоната — 2,1%, измерени с помощта на хармонизирания индекс на потребителските цени (ХИПЦ);

Б. като има предвид, че според проучването на ЕЦБ от октомври 2025 г. за очакванията на потребителите средните очаквания за инфлацията все още са над 2%;

В. като има предвид, че целта на ЕЦБ по отношение на инфлацията се промени с течение на времето от референтна стойност „под 2%“ на цел „под, но близо до 2%“ и на симетрична цел от „2%“ в средносрочен план;

Г. като има предвид, че пределното кредитно улеснение и лихвеният процент по депозитното улеснение създадоха тесен коридор около лихвения процент по основните операции по рефинансиране;

---

1 Брифинг — „Turning point or continuity? The ECB’s 2025 strategy review“, Европейски парламент, Генерална дирекция по икономика, трансформация и промишленост, Отдел за надзор на икономическото управление и на ИПС, октомври 2025 г.

2 Задълбочен анализ — „The silent hand of central banking: collateral framework“, Европейски парламент, Генерална дирекция по икономика, трансформация и промишленост, Отдел за надзор на икономическото управление и на ИПС, юни 2025 г.

Д. като има предвид, че границите на ЕЦБ при закупуването на държавен дълг непрекъснато се разширяват — от програмата за пазарите на ценни книжа до окончателните парични сделки, както и програмата за закупуване на активи на публичния сектор, програмата за закупуване на активи в условията на извънредна ситуация, причинена от пандемия, и инструмента за защита на трансмисионния механизъм[3];

Е. като има предвид, че реинвестициите по програмата за закупуване на активи (ПЗА) бяха преустановени считано от юли 2023 г., а в случая на програмата за закупуване на активи в условията на извънредна ситуация, причинена от пандемия — считано от декември 2024 г., като по този начин се очерта път в посока към намаляване на размера на счетоводния баланс на ЕЦБ;

Ж. като има предвид, че дефлацията може да бъде благоприятна последица от технологичния напредък;

3. като има предвид, че член 123 от ДФЕС и член 21 от устава на ЕСЦБ и на ЕЦБ забраняват прякото парично финансиране на държавите;

Управление

1. припомня, че съгласно член 127 от ДФЕС „основната цел на Европейска система на централните банки, наричана по-нататък „ЕСЦБ“, е да поддържа ценова стабилност. Без да се накърнява тази цел, ЕСЦБ подкрепя основните икономически политики на Съюза с цел да допринесе за постигането на неговите цели, както са посочени в член 3 от Договора за Европейския съюз. ЕСЦБ действа в съответствие с принципа на отворената пазарна икономика при свободна конкуренция, като подкрепя ефективното разпределение на ресурсите и спазва принципите, посочени в член 119“;

2. подчертава, че установеният в Договорите статут на независимост на ЕЦБ е предпоставка за изпълнението на нейната цел да поддържа ценова стабилност;

3. подчертава, че ЕЦБ се отчита пред Парламента; подчертава, че ЕЦБ трябва да взема решения, за да изпълнява задачите си без политическа намеса; отбелязва, че централните банки следва да бъдат независими, но не и изолирани;

4. отбелязва значението на прозрачността за отчетността и необходимостта от силни институционални структури и механизми за отчетност; приветства във връзка с това

---

[3] Cochrane, J.H. и др., „Crisis Cycle: Challenges, Evolution, and Future of the Euro“ (Кризисен цикъл: предизвикателства, развитие и бъдеще на еврото), Princeton University Press, 2025 г.

договореностите под формата на размяна на писма между Европейския парламент и ЕЦБ относно структурирането на практиките за взаимодействие в областта на централното банкиране;

5. приканва ЕЦБ да положи усилия за укрепване на инструментите, които повишават прозрачността, например референтните показатели, информацията в нейните основани на модели хипотези и оценките на Управителния съвет за динамиката на инфлацията;

6. приветства независимостта на ЕЦБ, заложена в член 130 от ДФЕС; подчертава, че независимостта изисква действията на ЕЦБ да продължат да бъдат аполитични;

7. споделя изявлението за солидарност с Федералния резерв на САЩ, направено от ЕЦБ и централните банки по света, в което се подчертава, че е важно да се запази независимостта на централните банки при пълно зачитане на принципите на правовата държава и демократичната отчетност;

Парична политика

8. подчертава основната цел на ЕЦБ да поддържа ценова стабилност, която е едно от необходимите условия за растеж, конкурентоспособност и икономическа стабилност в Съюза;

9. изразява загриженост във връзка с високите равнища на инфлация през годините след пандемията от COVID-19, породени от сътресенията в предлагането; отбелязва, че навременното възстановяване на ценовата стабилност през този период щеше да е оправдано чрез решения на ЕЦБ; приканва ЕЦБ да направи задълбочена оценка на причините за тези високи равнища на инфлация в своя годишен доклад, заедно с набор от препоръки за политики за извличане на правилните заключения от евентуални бъдещи инфлационни кризи;

10. приветства спада на инфлацията спрямо равнищата през 2022 и 2023 г., както и неотдавнашното стабилизиране на инфлацията; отбелязва, че ЕЦБ намали лихвения процент по депозитите с 200 базисни пункта между юни 2024 г. и юни 2025 г.; признава постоянния риск от ново покачване на инфлацията; подчертава, че следващите стъпки за смекчаване на паричната политика следва да бъдат предпазливи, да се основават на данни и да бъдат ръководени от стремежа към ценовата стабилност;

11. изразява загриженост относно високите разходи за живот, тъй като цените на хранителните продукти и енергията се повишиха в Европа след пандемията от COVID-19; отбелязва, че средната цена на едно хранене в еврозоната през 2025 г. беше с една трета

по-висока[4], отколкото преди пандемията, което особено засегна домакинствата с ниски доходи;

12. подчертава по-специално потенциално изкривяващото въздействие на геополитическата несигурност, рисковете за енергийната сигурност и смущенията в търговията върху промените на цените;

13. приканва ЕЦБ да прави оценка на целесъобразността на своята симетрична цел, като взема предвид и качествени фактори; отбелязва оценката на стратегията за паричната политика за 2025 г. и насърчава ЕЦБ да извършва периодично такива оценки;

14. подчертава, че програмите на ЕЦБ за закупуване са неконвенционални инструменти на паричната политика, които имат странични ефекти; отбелязва по-специално, че програмите за закупуване на активи могат да нарушат ценовите сигнали; отбелязва, че ЕЦБ започна много постепенно да намалява счетоводния си баланс; подкрепя ЕЦБ, що се отнася до по-нататъшното намаляване на пряката ѝ роля при закупуването на ценни книжа; насърчава ЕЦБ постепенно да прекрати своите програми за закупуване на държавни облигации; изразява съжаление във връзка с въздействието на фискалната позиция върху постигането на основната цел на ЕЦБ;

15. изразява съжаление, че схемите на ЕЦБ за краткосрочно кредитиране до голяма степен изместиха пазара на частното междубанково финансиране след финансовата криза от 2008 г.; призовава ЕЦБ да избягва плащането на лихви по депозитите на банките, които надвишават пазарните проценти, тъй като това противоречи на принципа на отворена пазарна икономика със свободна конкуренция, и да премахва всички пречки, които възпрепятстват възстановяването на краткосрочните необезпечени междубанкови пазари;

16. подчертава, че е важно да се осигурят високи стандарти за изискванията за качество на обезпеченията в споразуменията с ЕЦБ за отпускане на заеми; признава, че стандартите относно обезпеченията могат да се използват като инструмент за провеждане на паричната политика;

17. подкрепя усилията на ЕЦБ да включи жилищата, обитавани от собственици, в своя мониторинг на ценовите индекси както от съображения за представителност, така и от съображения за съпоставимост между държавите от еврозоната, при условие че се прилага хармонизиран подход, основан на стабилна методика;

---

4 Блог на Европейската централна банка, „When groceries bite, the role of food prices for inflation in the euro area“ (Когато хранителните стоки хапят – Ролята на цените на храните за инфлацията в еврозоната), 25 септември 2025 г.

Вторична цел: подкрепа на общите икономически политики в Съюза

18. отбелязва, че съгласно член 127, параграф 1 от ДФЕС ЕЦБ трябва да подкрепя основните икономически политики на Съюза с цел да допринесе за постигането на целите на Съюза, както са посочени в член 3 от ДЕС, без това да засяга ангажимента ѝ да поддържа ценовата стабилност;

19. припомня, че евросистемата беше изградена на принципа на паричното господство;

20. подчертава в контекста на Икономическия и паричен съюз и рамката на ЕС за икономическо управление значението на стабилните и устойчиви публични финанси, за да се устоява в среда с високи лихвени проценти, да се допълват усилията на ЕЦБ за поддържане на ниска инфлация, да се поддържа стабилна икономика и да се запази устойчивостта на бъдещи икономически и финансови сътресения;

21. отбелязва разликите в салдата в TARGET2, произтичащи от трансгранични трансакции; отбелязва потенциалните рискове салдата в TARGET2 да станат структурни и предлага да се разгледа възможността за корекции на непаричната политика;

22. подчертава, че ЕЦБ следва да вземе предвид евентуалните последици от изменението на климата единствено от гледна точка на ценовата стабилност и в рамките на мандата си;

23. отбелязва, че концепцията за пазарна неутралност е свързана с принципа за „отворена пазарна икономика, при свободна конкуренция“; приканва ЕЦБ, без да нарушава независимостта си, да предприема действия във връзка с нарушенията на пазара и да осигурява ефективно разпределяне на ресурсите в дългосрочен план, като същевременно продължава да бъде възможно най-аполитична и запазва пазарна неутралност; подчертава, че подобни решения не следва да бъдат вземани за сметка на постигането на целта на ЕЦБ;

24. отбелязва, че паричните политики на ЕЦБ, насочени към изпълнение на нейната основна цел, подлежат на оценка на пропорционалността;

Други аспекти

25. припомня, че равният достъп до платежни услуги е от съществено значение за участието в икономическия живот; подчертава, че нарастващата цифровизация на плащанията, ако бъде оставена изключително на частни участници и участници извън ЕС, рискува да създаде нови форми на изключване както за ползвателите, така и за търговците; подчертава, че онлайн и офлайн цифровото евро следва да допринася за гарантирането на

всеобщ достъп до плащания и широко приемане от страна на търговците в целия ЕС, като същевременно се зачитат изцяло стандартите за неприкосновеност на личния живот и защита на данните;

26. отбелязва текущите дискусии относно цифровото евро; подчертава, че в контекста на повишена геополитическа несигурност и прекомерна зависимост от платежни инфраструктури извън ЕС въвеждането на цифрово евро, предназначено да допълва касовите и частните банкови услуги, е от съществено значение за укрепване на паричния суверенитет на ЕС, намаляване на разпокъсаността на плащанията на дребно и подкрепа за целостта и устойчивостта на единния пазар;

27. приветства текущите проекти за технологията на разпределения регистър в краткосрочен (Pontes) и дългосрочен (Appia) план за паричен сетълмент на едро на централните банки;

28. подчертава, че е важно да се запази ролята на парите в брой; отбелязва текущите дискусии във връзка с предложението относно законното платежно средство;

29. призовава ЕЦБ да засили мониторинга на криптовалутите, например стабилните криптовалути;

30. подкрепя усилията на ЕЦБ за обезпечаване на международната роля на еврото, наред с другото чрез достатъчно линии за валутни суапове и репо сделки;

31. приветства Република България, която от 1 януари 2026 г. стана 21-вата държава — членка на еврозоната;

32. изразява загриженост относно временното прекъсване на работата на системата за брутен сетълмент в реално време T2 и T2S на ЕЦБ през февруари 2025 г.; приканва ЕЦБ да следи отблизо и да осигурява правилното функциониране на системите за сетълмент;

33. изразява загриженост във връзка с последователните загуби, понесени от ЕЦБ през 2023 и 2024 г. поради лихвения риск; отбелязва, че тези загуби не застрашиха оперативния капацитет на Евросистемата да прилага паричната си политика;

34. подкрепя ролята на ЕЦБ за насърчаване на финансовата стабилност в рамките на единния надзорен механизъм и функцията на ЕЦБ като кредитор от последна инстанция за платежоспособни институции, срещу добро обезпечение и като се прилагат наказателни лихви, за защита на ликвидността и доверието по време на кризи;

35. подкрепя усилията на ЕЦБ за повишаване на финансовата грамотност в ЕС;

36. приветства ангажимента на ЕЦБ да полага усилия за опростяване, например като създаде работната група на високо равнище на ЕЦБ по въпросите на опростяването; посочва необходимостта от висока степен на амбиция в работата и последващите действия на работната група и приветства задълбочените дискусии на ЕЦБ с Парламента;

37. призовава ЕЦБ да насърчава отворен и конструктивен вътрешен диалог; призовава за допълнително укрепване на рамките за представителство на персонала и на вътрешната рамка на ЕЦБ за подаване на сигнали за нередности;

38. отново заявява, че кандидатурите за Изпълнителния съвет на ЕЦБ следва да бъдат балансирани по отношение на пола и да са основани на заслугите и способностите, като на Парламента се представят списъци с подбраните кандидати, и че хора от всички полове следва да имат равни възможности да изпълняват функциите на управители на съответните национални централни банки;

39. приканва ЕСЦБ да продължи и засили диалога си с националните парламенти, като счита, че това ще укрепи легитимността и политиките на ЕСЦБ;

°

° °

40. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета и на Комисията.